

Utbildningsinspektion i Änggårdsskolan förskoleklass, grundskola årskurs 1–6 och obligatorisk särskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Änggårdsskolan och besökt skolan den 13 och 15 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Änggårdsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Änggårdsskolan intervjuades ett urval av elever i årskurs 2 och 6 samt i särskolan, ett urval av personalen, elevvårdsteamet, rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 2 och 6 samt i särskolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Änggårdsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	164
Förskoleklass	42
Grundskola	307
Obligatorisk särskola	6

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass samt årskurs 1– 6. Det finns en särskoleklass för elever i årskurs 4 med fem elever och utöver detta en elev som är inskriven i särskolan och som är integrerad i grundskolan. I skolan finns en särskild undervisningsgrupp med fyra elever. I anslutning till skolan finns ett fritidshem med fyra avdelningar. Fritidshemmet har Skolverket inte inspekterat. Antal anställda i skolan uppgår till ca 45 stycken. Skolan byggdes 1983 och ligger i stadsdelen Lambohov som har en relativt blandad bebyggelse. Av skolans elever är 69 berättigade till modersmålsundervisning. Efter årskurs 6 börjar de flesta av eleverna i årskurs 7 i Berzeliussskolan.

Verksamheten är organiserad i åldershomogena grupper. Alla årskurser är två-parallella. Personalen är indelad i tre arbetsenheter, förskoleklass - fritidshem, årskurs 1–3 samt årskurs 4–6. Varje arbetsenhet har en samordnare och inom varje arbetsenhet behandlas pedagogiska frågor. Personalen är också indelad i arbetslag bestående av personal från varje årskurs med undantag av årskurs 1 och förskoleklassen som bildar ett arbetslag. I arbetslagen organiserar och planerar personalen delar av sitt arbete.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Änggårdsskolan är en skola där eleverna trivs. Eleverna känner sig trygga i sin skola och personalen i skolan lägger ner mycket tid på värdegrundsarbete vilket också ger bra resultat. Samtliga intervjuade framhåller skolans arbete med olika traditioner som något mycket positivt. Elever och föräldrar upplever att de får bra information om målen i läroplan och kursplaner. Föräldrarna är vidare mycket nöjda både med den utbildning deras barn får och den samverkan som sker med föräldrarna i form av t.ex. utvecklingssamtal och annan information. Inspektörerna bedömer att det stöd som ges är bra och den dokumentation som inspektörerna tagit del av har också varit bra.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat ur ett skolperspektiv samt analysera skillnaderna över tid och skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat.
- Skolan bör försäkra sig om att alla elever som är i behov av särskilt stöd också får det.
- Kvalitetsredovisningen bör förbättras.
- Informationen om och erbjudandet av språkvalet bör förbättras.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Stämningen i Änggårdsskolan beskrivs under inspektionen genomgående som mycket bra och inspektörerna bedömer också att eleverna i Änggårdsskolan känner sig trygga och att det är en lugn och trivsamt skola.

Skolan använder sig av en rad olika tester av elevernas kunskaper i svenska, engelska och matematik. Personalen uppger att eleverna testas i någon form varje termin, oftast av någon speciallärare i skolan, och att testernas resultat används i en jämförelse med vad klassläraren kommit fram till om eleven i sin undervisning.

Tabell 1 Andel elever i procent som nått målen i de nationella proven i årskurs 5

Ämne	2003	2004	2005
Svenska	73	90	81
Engelska	87	94	88
Matematik	71	90	77

Resultaten från de nationella proven i årskurs 5 år 2005 visar således att ca 23 procent inte nådde målen i matematik. Motsvarande siffror för svenska och engelska var ca 18 respektive ca 11 procent. År 2004 var resultaten något bättre och 2003 var resultaten sämre än 2005. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta vidare så att fler elever ges möjlighet att nå de nationella målen i årskurs 5.

Rektorn och lärare uppger att de diskuterar undervisningens betydelse för enskilda elever med utgångspunkt från resultaten av de olika testerna som görs i skolan. Däremot har de inte analyserat och jämfört resultaten över tid eller utifrån ett perspektiv pojkar/flickor. Exempelvis visar resultaten från de nationella proven 2005 att pojkarna i skolan nådde betydligt sämre resultat än flickorna i svenska och matematik. Rektorn uppger att han utgår från att personalen har god kontroll på att de enskilda eleverna når målen i de nationella kursplanerna vilket personalen också uppger sig ha. Inspektörerna bedömer att personalen gör ett bra arbete med att analysera enskilda elevers resultat. Det är emellertid

av vikt att rektorn tar ett övergripande ansvar för att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat ur ett skolperspektiv. Skillnaderna i skolans resultat över tid samt skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat bör analyseras och åtgärdas så att elevernas resultat över tid kan förbättras.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Änggårdsskolan når godtagbara resultat då det gäller elevernas kunskaper men att skolan bör arbeta vidare så att fler elever ges möjlighet att nå de nationella målen i årskurs 5. Skolan bör följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat ur ett skolperspektiv. Skolan bör även analysera skillnaderna i skolans resultat över tid samt även skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat. Skolans resultat av arbetet med normer och värden bedöms som bra.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan.

I Änggårdsskolan sker arbetet med normer och värden vanligen inom ramen för de olika kursplaneämnena. Skolan har ett aktivt arbete med olika traditioner och aktiviteter som av samtliga intervjuade upplevs som något mycket positivt. Skolan arbetar med s.k. kamratstödjare i varje klass vilket är elever som röstats fram att hjälpa sina kamrater om det uppstår någon problematisk situation i skolan. Lärarna är rastvakter enligt ett särskilt schema. I skolan finns en s.k. antimobbingsgrupp som består av kamratstödjarna, skolsköterskan, en elevassistent, två lärare och en fritidsledare. I skolan finns också regler som elever och lärare har arbetat fram tillsammans. Skolan har en handlingsplan för att förebygga och åtgärda kränkande särbehandling. Inspektörerna bedömer skolans arbete med normer och värden som bra.

I samtliga ämnen har personalen bearbetat de nationella kursplanerna. Elever och föräldrar uppger att de känner till målen för undervisningen. Information om målen får de bl.a. vid föräldramöten, utvecklingssamtal och på lektionerna. Föräldrarna uppger sig också vara mycket nöjda med övrig information från skolan.

Lärarna uppger att de anpassar sina arbetssätt efter elevernas förutsättningar. De uppger vidare att de ser att eleverna gör framsteg genom lärarens egen erfarenhet och att de kontinuerligt utvärderar arbetssätten mot resultaten. Lärarna anser att de fångar upp de elever som är i behov av särskilt stöd och de diskuterar elevernas stödbehov i arbetslagen. Lärarna uppger också att p.g.a. resursbrist är det tveksamt om alla elever i behov av särskilt stöd får det stöd de är i behov av. Åtgärdsprogram skrivs för alla elever som har behov av särskilt stöd och de håller enligt inspektörernas bedömning en god kvalitet. Skolan har ett elevvårdsteam bestående av rektorn, skolsköterska, speciallärare och skolpsykolog.

Teamet för bl.a. diskussioner om elever i behov av särskilt stöd med föräldrar. Elevvårdskonferenser hålls vid behov. Inspektörerna bedömer att det stöd som eleverna får är av bra kvalitet men att skolan bör försäkra sig om att stöd ges till alla elever som bedöms vara i behov av det.

Eleverna uppger att de har inflytande över undervisningen när de får arbeta med s.k. eget arbete där de får välja i vilken ordning de skall göra olika uppgifter. De uppger vidare att de kan påverka undervisningen t.ex. om de vill ha en bensträckare eller om de vill göra något annat mot slutet av en lektion. I ämnet idrott och hälsa får eleverna vara med och planera. De får t.ex. göra egna uppvärmningar och ha egna lektioner. I slöjd får eleverna när de gjort klart en obligatorisk uppgift välja vad de vill göra. Eleverna i årskurs 6 uppger också att de har en förslagslåda där de kan lägga olika förslag på hur t.ex. undervisningen kan förbättras. Vidare har skolan formella organ för inflytande som t.ex. klassråd och elevråd. Inspektörerna bedömer att elevernas ansvar och inflytande över sin utbildning i vissa delar är bra men vill i sammanhanget påtala vikten av att skolan arbetar vidare med elevernas möjlighet att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga.

Eleverna uppger att de utvärderar undervisningen. De yngre eleverna gör det någon gång per termin utifrån en skala 1–5 och de äldre eleverna har en s.k. redogörelsebok som används varje vecka vid utvärdering av undervisningen.

Rektorn har varit rektor i Änggårdsskolan i ca 1 ½ år. Han är känd av både föräldrar och elever. Han upplever att ansvarfördelningen rektor - områdeschef är klar och tydligt och det har av övriga intervjuer inte heller framkommit något annat. Rektorn upplever att han får stöd från både områdeschef och centralt i kommunen vid behov. Rektorn går f.n. den statliga rektorsutbildningen. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med verksamheten.

Som ett led i skolans kvalitetsarbete fyller personalen i ett databaserat material som lämnas till rektorn. Det databaserade materialet bygger på BRUK¹, ett självvärderingsinstrument som kommunen centralt påbjudit att användas vid framtagandet av skolans kvalitetsredovisning. Rektorn sammanställer sedan personalens material och lämnar detta till områdeschefen. De prioriterade områdena i kvalitetsredovisningen, de samma i hela kommunen, är språkutveckling, fysisk aktivitet, barn och ungdomar i behov av särskilt stöd, normer och värden, kunskaper och elevernas ansvar och inflytande. Inspektörerna bedömer att redovisningarna av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts bör bli mer konkreta. Vid intervjuerna med personal framgår också att oklarheter råder om kvalitetsredovisningen ligger till grund för det pedagogiska utvecklingsarbetet i skolan. Vidare uppger personalen att ett utvecklingsarbete vid skolan sker men att det mestadels är baserat på initiativ och idéer från personalen. Rektorn uppger dock att bl.a. kompetensutvecklingsinsatser med syfte att utveckla verksamheten har genomförts. Denna kompetensutveckling har t.ex.

¹ BRUK (Bedömning Reflektion Utveckling Kvalitet) ett av Skolverket utarbetat verktyg för kvalitetsarbete i skola och förskola

handlat om skolans uppdrag, barn i behov av särskilt stöd och att skriva åtgärdsprogram.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Änggårdsskolan överlag är bra. Skolan bör emellertid förbättra sitt arbete så att fler elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd också får stöd. Kvalitetsredovisningen bör förbättras så att det bättre framgår i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och att åtgärder för ökad måluppfyllelse konkretiseras.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Elevens val erbjuds i skolan genom att eleverna får välja att fördjupa sig i något av skolämnena förutom slöjd och hem- och konsumentkunskap. Rektor beslutar om elevens val men beslutanderätten, som enligt grundskoleförordningen ligger på styrelsen, är inte delegerad till rektorn enligt kommunens delegationsordning. Se mer om detta i kommunrapporten.

Eleverna läser ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5. Den praktiska delen av undervisningen bedrivs av en barnskötare medan klassläraren har hand om den teoretiska delen. Vid inspektionsbesöket rådde det tveksamheter om kursplanen i ämnet följdes i alla delar av undervisningen varför inspektörerna vill uppmärksamma skolan på vikten av att följa ämnets kursplan med mål att uppnå i årskurs 5.

Som språkval i årskurs 6 erbjuds i Änggårdsskolan tyska, franska, spanska och engelska. Enligt grundskoleförordningen skall eleverna som språkval erbjudas minst två av språken tyska, franska och spanska. Vidare skall som språkval erbjudas modersmålsundervisning, svenska som andraspråk, svenska, engelska eller teckenspråk om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det. Inspektörerna bedömer att skolorna bör förbättra sin information om språkvalet så det klart framgår vilka språk eleverna har rätt att välja. Vidare uppger elever och lärare att om en elev inte har nått målen i de nationella proven i årskurs 5 i engelska uppmanas eleven att läsa engelska som språkval. Lärarna menar emellertid att detta inte uppfattas som ett tvång av elever och föräldrar. Inspektörerna vill i sammanhanget påtala vikten att språkval är en ämnesgrupp som ingår i den nationella timplanen och ingen särskild stödsats.

Modersmålsundervisning erbjuds efter skoldagens slut i grundskolan medan särskolan erbjuder undervisningen under skoltid. Av skolans elever har 69 rätt till modersmålsundervisning och 43 deltar.

Skolan har 25 lärare och samtliga har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva vilket enligt inspektörerna är bra.

Sammanfattning

Utbildningen i Änggårdsskolan har goda förutsättningar. Informationen om och erbjudandet av språkvalet bör dock förbättras.

Datum

2006-04-07

Ort

Linköping

Christina Aro Östgren

Johan Nilsson